

Chambre des Représentants

SESSION 1957-1958.

13 NOVEMBRE 1957.

PROPOSITION DE LOI

complétant, par un ajouté, le 1er alinéa du paragraphe 2 de l'article 32 des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le premier alinéa du § 1er de l'article 26 des lois coordonnées, relatives aux impôts sur les revenus, dispose :

« Les revenus désignés à l'article 25 sont taxables sur le » montant net, soit à raison de leur montant brut diminué » des seules dépenses professionnelles faites, pendant la » période imposable, en vue d'acquérir et de conserver » ces revenus. »

Le 5e du § 2 de l'article 27 porte :

« Sont considérés comme bénéfices au point de vue de » l'application de la taxe professionnelle : ...

»

» 5e Les réserves ou fonds de prévision quelconques, le » report à nouveau de l'année et toutes affectations analogues. »

Arguant de ces textes, l'Administration, suivie par la jurisprudence de nos cours, n'autorise la déduction, du bénéfice ou profit réalisé, que des charges professionnelles réellement payées durant l'exercice. Les réserves ou fonds de prévision destinés au règlement de charges certaines sont taxés comme... bénéfice. Dans maintes études, d'éminents juristes ont dénoncé comme malsaines et injustes ces dispositions et leur application rigoureuse.

Le 12 novembre 1952 et, après la dissolution, le 11 mai 1954, nous avions saisi la Chambre de propositions tendant à mettre fin à cet abus de la fiscalité, abus qui assooit la taxation sur un bilan faux.

Nous n'avons obtenu qu'une atténuation insuffisante. Ce fut l'amendement annexé au projet devenu la loi du 28 mars 1955.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1957-1958.

13 NOVEMBER 1957.

WETSVOORSTEL

waarbij artikel 32, § 2, eerste lid, van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen met een nieuwe tekst wordt aangevuld.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

In artikel 26, § 1, eerste lid, van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen wordt bepaald :

« De in artikel 25 vermelde inkomsten zijn belastbaar naar » hun zuiver bedrag, hetzij op grond van hun bruto-bedrag » verminderd met de bedrijfsuitgaven alleen, welke gedurende de belastbare tijd werden gedaan om die inkomsten te verkrijgen of te behouden. »

Artikel 27, § 2, 5^e, luidt als volgt :

« Voor de toepassing van de bedrijfsbelasting worden » als winsten aangezien : ...

»

» 5^e Om 't even welke reserves of voorzorgsfondsen, de overgebrachte sommen van het jaar op nieuwe rekening en elke soortgelijke bestemming. »

Op grond van deze teksten mogen volgens het Bestuur, daarin gevuld door de rechtspraak van onze Hoven, van de behaalde winsten en baten alleen die bedrijfslasten worden afgetrokken, die tijdens het dienstjaar *werkelijk zijn betaald*. De reserves of voorzorgsfondsen, bestemd ter aanzuivering van vaststaande lasten, worden aangeslagen als... winst. In tal van studies hebben eminente rechtsgeleerden deze bepalingen, en de strikte toepassing ervan, als ongezond en onrechtvaardig bestempeld.

Op 12 november 1952 en, na de ontbinding, op 11 mei 1954, hebben wij bij de Kamer voorstellen ingediend, die erfoe strekten een eind te maken aan dit misbruik van de fiscaliteit, waarbij de aanslag wordt gevestigd op een onjuiste balans.

Wij hebben slechts een al te geringe verachting bekomen, met name het amendement opgenomen in het ontwerp dat de wet van 28 maart 1955 is geworden.

Entre les deux premiers alinéas de l'article 26 prend place ce texte :

« Sont considérées comme faites pendant la période imposable, les dépenses et charges professionnelles qui, pendant cette période, ont été payées ou ont acquis le caractère de dettes ou pertes liquides et certaines qui ont été comptabilisées comme telles. »

Si la charge réelle, certaine, n'est pas liquide ou n'est pas exigible, ou n'a pas été comptabilisée, elle reste un « bénéfice » taxable. Elle est considérée comme une réserve.

Dans son arrêt du 22 avril 1952 (Pasicrisie, 1952, I, 530) la Cour de Cassation a proclamé bénéfice taxable la somme portée justement et nécessairement au passif du bilan pour les dégâts miniers survenus pendant l'exercice parce que, dit la Cour, si la matérialité des dégâts existait et si les préjudiciés étaient connus, leurs droits étaient indéterminés au moins quant à leur étendue. Le charbonnage était ainsi taxé sans qu'il fût tenu aucun compte des charges certaines de l'extraction !...

Si les charges professionnelles, quelque certaines qu'elles soient, sont ainsi tenues pour le néant à défaut de liquidité, d'exigibilité et de mention dans la comptabilité avant la fin de l'exercice, si la somme portée au bilan pour faire face à ces charges est qualifiée de « bénéfice... » taxable, par contre toute créance active est retenue, du point de vue fiscal, pour calculer le bénéfice, même si le recouvrement de cette créance est tout à fait conjectural. C'est ce que la Cour de Cassation a décidé dans son arrêt du 11 décembre 1953 (Pasicrisie, 1957, I, 385) : « Les bénéfices des exploitations industrielles, commerciales et agricoles, constitués par une créance, sont soumis à la taxe professionnelle pour l'exercice au cours duquel cette créance est née, à moins que la perte soit définitivement acquise à la fin de cet exercice ». Soulignons le mot « définitivement ».

A l'actif, des éléments tout à fait incertains; au passif, l'élimination de dettes indubitables.

Vraiment, la fiscalité ainsi entendue est profondément injuste.

En voilà assez pour qu'à la toute prochaine révision des lois coordonnées, il soit mis fin à cette aberration des textes actuels.

Notre proposition est limitée aux cas que vise l'article 32, § 2, premier alinéa, qui dispose :

« En cas de cessation de profession (*sic!*) dans le courant de l'année, par suite de décès ou de toute autre cause, une cotisation spéciale est réglée d'après les résultats de la période pendant laquelle la profession a été exercée. »

Qu'il s'agisse du décès, de la faillite du redevable ou de l'arrêt définitif de l'entreprise, les bénéfices de la période d'activité de la dernière année seront donc taxés, sans aucun souci des charges professionnelles corrélatives et constitutives de dettes, si elles ne sont pas liquides, exigibles et duement comptabilisées.

Quel sort faire aux autres ?

Dans une entreprise en activité, l'ajournement, à des exercices ultérieurs, de la déduction des charges peut, à la rigueur, se concevoir. Le redevable bénéficiera peut-être de cette déduction qui s'imputera sur les bénéfices d'années postérieures, s'il en est. Mais, dans le cas de l'article 32, aucune compensation ni récupération n'est à espérer.

Tussen de eerste twee leden van artikel 26 is de volgende tekst ingevoegd :

« Worden beschouwd als zijnde gedaan gedurende de belastbare tijd, de uitgaven en bedrijfslasten welke gedurende deze tijd, betaald werden of het karakter van zekere en vaststaande schulde niet verliezen hebben verworven en welke als dusdanig werden geboekt. »

Indien een zakelijke, zekere last niet vaststaat, niet opvorderbaar is of niet werd geboekt, blijft hij een belastbare « winst ». Hij wordt dan als een reserve beschouwd.

In zijn arrest van 22 april 1952 (Pasicrisie, 1952, I, 530) heeft het Hof van Cassatie als belastbare winst bestempeld, de bedragen die terecht en noodgedwongen in de passiva van de balans worden opgenomen met het oog op de tijdens het dienstjaar veroorzaakte mijnschade; want, zegde het Hof, al staat het materiële feit van de schade vast en al zijn de benadeelden bekend, de rechten van laatstgenoemden blijven niettemin onbepaald, althans wat de omvang ervan betreft. De kolenmijn werd dan ook belast zonder dat enigermate rekening werd gehouden met de onbetrouwbaar exploitatielasten !...

Waar echter enerzijds de bedrijfslasten, hoe zeker ook, over het hoofd worden gezien omdat zij niet vaststaan, niet opvorderbaar zijn en niet werden geboekt vóór het einde van het dienstjaar, waar het bedrag dat in de balans wordt opgenomen ter betaling van deze lasten als belastbare « winst » wordt bestempeld, daar wordt anderzijds elke inschuld in fiscaal opzicht in aanmerking genomen bij de berekening van de winst, zelfs indien de invordering van deze schuld volkomen hypothetisch is. Tot deze conclusie komt het Hof van Cassatie in zijn arrest van 11 december 1953 (Pasicrisie, 1957, I, 385) : « De winst van een nijverheids-, handels- of landbouwbedrijf in de vorm van een schuldbordering is onderworpen aan de bedrijfsbelasting voor het dienstjaar tijdens hetwelk bedoelde schuldbordering is ontstaan, tenzij het verlies op het einde van dat dienstjaar definitief vaststaat. » Noteer het woordje « definitief ».

Langs de kant van de activa, totaal onzekere factoren; bij de passiva, uitschakeling van onbetrouwbare schulden.

Zo gezien is de fiscaliteit wel zeer onrechtvaardig.

Dit moge volstaan opdat bij de eerstvolgende herziening van de samengeordende wetten een eind worde gemaakt aan deze abnormaliteit in de thans geldende teksten.

Ons voorstel blijft beperkt tot de gevallen waarvan sprake is in artikel 32, § 2, eerste lid, dat bepaalt :

« In geval van staking van bedrijf in de loop van het jaar, wegens sterfgeval of om enige andere reden, wordt een bijzondere aanslag geregeld naar de uitkomsten van het tijdvak gedurende hetwelk het bedrijf werd uitgeoefend. »

Of het nu gaat om het overlijden van de belastingplichtige, om diens faillissement of om de definitieve stopzetting van het bedrijf, de winst van de activiteitsperiode van het laatste jaar wordt dus belast, zonder zich te bekommeren over de bedrijfslasten in de vorm van of samenhangende met schulden, indien deze laatste niet vaststaan, niet opvorderbaar zijn en niet behoorlijk werden geboekt.

Welk zal het lot van de andere zijn ?

In een bedrijf in volle werking kan strikt genomen worden aanvaard dat de aftrek van de lasten naar volgende dienstjaren wordt verschoven. De belastingplichtige zal dan allicht die lasten kunnen aftrekken van de eventuele winst van latere jaren. Maar in het bij artikel 32 beoogde geval valt aan enige compensatie of terugwinning niet meer te denken.

Plus aucun bénéfice, profits ou revenus à obtenir. Partant, cette dernière année sera surtaxée.

Revenons au cas du charbonnage. A la fermeture de ses chantiers, le profit de l'extraction sera taxé, mais la charge des dégâts miniers qui absorbe peut-être tout le profit sera négligée parce que non liquide au moment de l'arrêt de l'exploitation. Et la somme portée au bilan pour payer les dégâts miniers durant dix ans encore sera frappée comme... bénéfice.

Voici un industriel qui a occasionné, par sa faute et dans l'exercice de sa profession, un grave accident de roulage.

De longs mois seront nécessaires pour déterminer le degré d'invalidité de chacune des victimes.

L'auteur de l'accident y a laissé la vie.

Imagine-t-on de taxer le profit apparent de l'entreprise et d'y comprendre, comme « bénéfice », la réserve destinée à indemniser les victimes ?

Aussi faut-il que, dans ces cas, la taxation tienne compte, non seulement du profit apparent, mais aussi des dettes certaines qui le grèvent, voire, pour les charges simplement probables, de leur évaluation équitable sous le contrôle de l'administration.

Sans quoi la taxe professionnelle devient l'occasion d'une indéfendable spoliation.

Geen winsten, baten of inkomsten meer te verwachten. Bijgevolg zal de betrokken voor dit laatste jaar te hoog worden aangeslagen.

Wij komen nog even terug op het geval van de steenkolenmijn. Bij de sluiting van het bedrijf wordt de exploitatiewinst belast, maar met de last van de mijnschade, die wellicht de hele winst opslorpt, wordt geen rekening gehouden omdat zij niet vaststaat op het ogenblik van de stopzetting van het bedrijf. En het bedrag, in de balans opgenomen om nog tien jaar lang de mijnschade te betalen, wordt als... winst belast.

Gesteld een industrieel die, door zijn schuld en in de uitoefening van zijn beroep, een ernstig verkeersongeval heeft veroorzaakt.

Het zal vele maanden duren eer de invaliditeitsgraad van ieder der slachtoffers is vastgesteld.

De persoon die het ongeval veroorzaakt, schiet er het leven bij in.

Is het denkbaar dat de schijnbare baten van de onderneming worden belast, en dat daarbij de reserve, samengesteld met het oog op de vergoeding van de slachtoffers, als « winst » wordt aangerekend ?

In dergelijk geval moet bij de aanslag niet alleen rekening worden gehouden met de schijnbare winst, maar ook met de onbetwistbare schulden die deze bezwaren, en zelfs met de louter waarschijnlijke lasten, naar billijkheid geraamd onder toezicht van het Bestuur.

Zo niet geeft de bedrijfsbelasting aanleiding tot een onduldbare spoliatie.

M. PHILIPPART.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

Au premier alinéa du § 2 de l'article 32 des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, il est ajouté ce qui suit :

« Des bénéfices, profits ou revenus obtenus, doit être déduite l'intégralité des dettes et charges et, pour celles qui ne seraient pas liquides ou ne seraient pas exigibles, la provision nécessaire à leur règlement ».

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

Aan artikel 32, § 2, eerste lid, van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen wordt toegevoegd wat volgt :

« Van de behaalde winsten, baten of inkomsten moet worden afgetrokken, het totale bedrag van de schulden en lasten en, voor die welke niet vaststaan of niet opvorderbaar zijn, de voor hun aanzuivering benodigde provisie. »

M. PHILIPPART,
J. DISCRY,
A. FIMMERS.
